

Nuorten ajatuksia hyvinvointialueiden tulevaisuudesta

Tämän koonnin ajatukset on kerätty 8.3.2024 Nuorten hyvinvointialueiden tulevaisuus - tapahtumassa, johon osallistui noin 40 alueellisten nuorisovaltuustojen jäsentä eri puolilta Suomea. Tapahtuman järjesti Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto ry Kohti nuorten hyvinvointialueita -hankkeessa yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa.

[Katso tapahtuman tunnelmavideo Nuva ry:n YouTubesta!](#)

 Nuva ry

Sosiaali- ja
terveysministeriö

Tältä näyttäisi tulevaisuuden uutisointi hyvinvointialueista, jos nuoret saisivat päättää:

**Yllättävä käänne -
yllätyksellinen määrä
nuoria haki
lähihoitajakoulutukseen**

**Historiallinen päätös:
nuorisovaltuustoille
aloiteoikeus lakiin - näin
kommentoiti ministeri**

**Ennätysmäinen räjähdys
nuorten äänestämässä!**

**Kaikki Suomen
hyvinvointialueet ovat
vihdoin kehittäneet omat
sovelluksensa**

**Tältä näyttää
tulevaisuuden sote-keskus:
kustannukset laskevat 40 %
ja hoidon laatu paranee**

**Luottamus digipalveluihin
kasvussa**

**Nuoret liikkuvat tarpeeksi
ja saavat harrastuksista
uusia ystäviä**

**Yhä useampi nuori kokee
tulevansa kuulluksi - katso
tilastot!**

Sotepe-alan veto- ja pitovoima

Nykyhetki

- Ala ei houkuta nuoria
- Negatiiviset mielikuvat ja uutiset
- Työntekijät kuormittuneita ja miettivät alanvaihtoa
- Paljon vastuuta ja kuormitusta, mutta pieni palkka
- Pakolliset palkattomat työharjoittelut
- Hankaluus päästä työharjoitteluun
- Hankala houkutellessa osaajia haja-asutusseuduille
- Sekä raha että työntekijät ovat vähissä
- Huonot työolot ja työsuhde-edut
- Alalla hyvät ja monipuoliset koulutusmahdollisuudet

Tulevaisuuden visio

- Ala on houkuttava, ja yhä useampi valmistuva ammattilainen jää julkiselle sektorille töihin, mikä lisää työntekijöiden määrää ja vähentää työn kuormittavuutta
- Työntekijöitä on tarpeeksi, työmäärä on sopiva ja työntekijät voivat hyvin
- Johtaminen on hyvää ja reilua
- Työhyvinvointiin panostetaan
- Työmäärää vastaava palkka ja reilut työehdot
- Palveluiden saatavuus on turvattu

Ratkaisut

- Työhyvinvoinnin parantaminen muun muassa työntekijöitä palkitsemalla, työnohjauksella ja tuella
- Työntekijöille enemmän mahdollisuuksia vaikuttaa
- Esihenkilökoulutukset ja epäkohtiin puuttuminen työpaikoilla
- Mainehaitan korjaaminen ja tulevaisuususkon lisääminen alalla
- Panostaminen koulutukseen sekä työharjoittelun aikaiseen tukeen ja ohjaukseen
- Opintoista kertominen enemmän jo yläasteella
- Saavutettavat opiskelu- ja harjoittelumahdollisuudet
- Palkalliset harjoittelut
- Psykoterapeuttikoulutus ilmaiseksi
- Pelastuslalle lisää opiskelupaikkoja sekä viestintää koulutus- ja työmahdollisuuksista

Tulevaisuuden digipalvelut

Nykyhetki

- Digipalvelut ovat pirstaloituneita ja eri palveluita on paljon
- Kehittäminen on yhä kesken
- Digipalvelut näyttävät asukkaille monimutkaisina ja epäselvinä
- Digipalveluista on paljon negatiivisia mielikuvia ja ennakkoluuloja, ja muiden mielipiteet voivat vaikuttaa omiin "kokemuksiin"
- Nuorille ei opeteta enää digitaitoja

Tulevaisuuden visio

- Digipalveluiden nopeus, yksinkertaisuus, saavutettavuus, sujuvuus, turvallisuus ja helppokäyttöisyys
- Digipalvelut lyhentävät jonoja palveluihin
- Tekoälyä hyödynnetään
- Ihmisille opetetaan digitaitoja ja taidot ovat paremmat
- Digipalveluista on hyvin tietoa saatavilla
- Tasapaino digi- ja lähipalvelujen välillä
- Ihmisillä on mahdollisuus valita lähi- ja etäpalvelun välillä
- Ihmisläheisyys ja aito kohtaaminen niin lähi- kuin etäpalveluissa
- Nuoret ovat mukana digipalvelujen kehittämisessä

Ratkaisut

- Tekoälyn kehittäminen ja hyödyntäminen rutiinomaisissa toimenpiteissä
- Chattibotti/tekoäly, joka ohjaa oikeaan digipalveluun
- Ihmisten luottamuksen vahvistaminen
- Ihmisten tukeminen esimerkiksi videoiden avulla
- Kohtaamisen ja ihmislähtöisyyden kehittäminen digipalveluissa

Mielen hyvinvointi ja mielenterveyspalvelut

Nykyhetki

- Negatiiviset uutiset, sosiaalinen media, yhteisöllisyyden puute, päihteet ja elämän joustamattomuus haastavat hyvinvointia
- Leikataan palveluista jotka ovat jo kriisissä
- Matalan kynnyksen palveluita lakkautetaan
- Palvelut siirtyvät kauas
- Henkilöstöpula ja henkilöstön vaihtuvuus suurta muun muassa opiskeluhollossa
- Jonot palveluihin pitkät
- Apua saa liian myöhään vaikka sitä hakisi ajoissa

Tulevaisuuden visio

- Nuoret saavat elää vailla stressiä ja ahdistusta ja nauttia nuoruudesta
- Avointa keskustelua mielenterveydestä
- Mielenterveyspalveluihin ei liity stigmaa
- Ennaltaehkäisevät palvelut toimivat ja niitä hyödynnetään arjessa varhaislapsuudesta asti
- Palvelut ovat siellä, missä nuoret ovat
- Hyvinvointialueilla on tarpeeksi resursseja
- Työntekijöillä on tarpeeksi aikaa ja resursseja jokaista asiakasta kohden
- Jatkuvuus, tarkoituksenmukaisuus ja tehokkuus mielenterveyden hoidossa
- Yksilöllisiä ja matalan kynnyksen palveluja on saatavilla
- Mahdollisuus valita digi- ja lähipalvelun välillä

Ratkaisut

- Vanhemmille koulutuksia ja tietoa mielenterveydestä
- Jalkautuvia luotettavia aikuisia lähelle nuoria
- Lisää kohtaamispaikkoja nuorille
- Lisää hyödyllisiä oppiaineita kouluun, esim. digitaidot ja somen vaikutus mielenterveyteen, demokratiakasvatus, arjenhallinta ja elämäntaidot
- Resurssien kohdentaminen ennaltaehkäisevään työhön
- Olemassa olevien palveluiden tehokkaampi mainostaminen

Osallisuus ja vaikuttaminen hyvinvointialueilla

Nykyhetki

- Näennäisvaikuttaminen ja aikuisten asenteet – kuullaan, mutta ei kuunnella
- Vaikuttamisen tuloksista ei viestitä nuorille
- Nuorten alhainen äänestysaktiivisuus
- Osallisuuden kasautuminen
- Kärjistynyt keskustelukulttuuri ja vastakkainasettelu
- Valtakunnalliset vaikuttamisen välineet puuttuu

Tulevaisuuden visio

- Vaikuttaminen on osa lasten ja nuorten arkea
- Poliitikassa on avoin keskustelukulttuuri
- Nuorten ideoihin ja ajatuksiin suhtaudutaan avoimesti ilman ennakkoluuloja
- Nuoret ovat innokkaita vaikuttamaan
- Nuoret nähdään merkittävänä osana päätöksentekoa
- Nuoret voivat vaikuttaa valtakunnallisesti myös virallisten toimielinten kautta (mm. valiokunnat)
- Nuorisovaltuustot edustavat aidosti kaikkia nuoria
- Nuorisovaltuustoilla on yhdenvertaiset toimintaedellytykset ja vaikuttamismahdollisuudet kuten edustuspaikat toimielimissä ja suora aloiteoikeus

Ratkaisut

- Demokratiakasvatusta lapsille ja nuorille aiemmin ja enemmän
- Kerrotaan nuorille selkeästi ja aiempaa enemmän vaikuttamisen mahdollisuuksista sekä tehdyistä päätöksistä
- Osallistetaan paljon erilaisia nuoria erilaisista lähtökohdista
- Ollaan avoimempia nuorten ideoille ja ajatuksille
- Lisätään nuorisovaltuustojen puhe- ja läsnäolo-oikeudet toimielimissä sekä suora aloiteoikeus lakiin
- Alennetaan äänestysikärajaa
- Lisätään nuorten ja päättäjien välistä yhteistyötä, muun muassa yhteisiä tapahtumia

Muun muassa näihin kysymyksiin nuoret toivoivat vastausta päättäjiltä:

Tulevaisuuden digipalvelut

- Mitä haasteita näette palveluiden digitalisoinnissa?
- Mitä riskejä näette tekoälyn kehittämisessä?
- Voiko digipalvelut auttaa siihen, että nuoret saisivat oppilas- ja opiskelijahuollossa ihmiskontaktin 45 minuutissa?
- Pitäisikö digiopetusta lisätä opetussuunnitelmaan? (verot, pankki, Kela yms. digitaaliset kansalaistaidot)

Sotepe-alan veto- ja pitovoima

- Miten tulette lisäämään nuorten luottoa tulevaisuuden työelämässä sotepe-alalla?
- Hyvinvointialueilla on paljon pulaa työvoimasta, eivätkä työolotkaan houkuta lähtemään alalle. Mitä pitäisi tapahtua, jotta te voisitte kuvitella työskentelevänne sotepe-alalla?
- Kuinka voidaan parantaa työelämän houkuttelevuutta sekä parantaa luottamusta palveluihin? Onko esimerkiksi liikkuvilla palveluilla tässä roolia?

Mielen hyvinvointi ja mielenterveyspalvelut

- Miksi ennaltaehkäiseviä palveluita leikataan tai lakkautetaan, kun pitkällä ajalla ne vähentävät intensiivisemmän hoidon tarvetta ja kuluja?
- Miten neuvoisit mielenterveysongelmista kärsivää nuorta?
- Minkälaisia olisivat tulevaisuuden mielenterveyspalvelut?
- Millä kolmella konkreettisella keinolla ennaltaehkäisevät mielenterveyspalvelut parantuvat?

Osallisuus ja vaikuttaminen hyvinvointialueilla

- Mitä itse teette sen eteen, että olisitte nuorille helposti lähestyttäviä?
- Nuorilta usein kysytään, miten haluamme vaikuttaa ja olla tekemisissä päättäjien kanssa. Haluamme kysyä teiltä, miten haluatte kuulla nuoria, jotta teidän olisi helpompi ottaa nuorten kanta huomioon?

KOHTI
NUORTEN
HYVINVOINTI-
ALUEITA

Lisätietoja:

Milla Lamminsivu
Alueellisen osallisuuden asiantuntija
Kohti nuorten hyvinvointialueita -hanke
Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto ry.

milla.lamminsivu@nuva.fi
0503372345

